

Артур Конан Дойл

Класик

кримінального

детективу

Підготувала Лозан С. М.,
завідувач відділу бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Сер Артур Ігнатіус Конан Дойл (англ. *Sir Arthur Ignatius Conan Doyle*; 22 травня 1859 – 7 липня 1930) – британський письменник, майстер детективних та пригодницьких історій.

Найвідомішими є його детективні твори про Шерлока Холмса, науково-фантастичні про професора Челленджера, а також історичні романи. Крім того він писав п'єси та вірші.

Народився майбутній письменник в Единбурзі, у сім'ї Чарльза Алтамонта Дойла – архітектора і художника.

Дім письменника у Норвуді

Велику роль у його житті відіграла його мати Мері Фоулі. Від неї він успадкував свій інтерес до лицарських традицій, подвигів і пригод. Дойл казав: *«Справжня любов до літератури, схильність до письменництва йде в мене, я вважаю, від матері».*

Завдяки своїм творам, Дойл став чи не найбільш високооплачуваним письменником як на території Англії, так і в усьому світі.

Артур Конан Дойл – лікар

Артур Конан Дойл відомий у світі як письменник, але за освітою він був лікарем.

Навчався в Единбурзькому університеті протягом 1876-1881 років, де познайомився з іншими майбутніми письменниками – Джеймсом Баррі і Робертом Льюїсом Стівенсоном.

У вільний від занять час, Артур займався улюбленою справою – сидів над книгами Брета Гарта і Едгара Аллана По, чий «Золотий жук» залишив у його серці незабутні враження. Натхненний романами і містичними розповідями, Дойл спробував і свої літературні сили, створивши повісті «Таємниця Сесасської долини» і «Американська історія».

*Дойл в польовому шпиталі
під час Англо-бурської війни*

Отримавши диплом бакалавра медицини і магістра хірургії, займався лікарською практикою – упродовж 1882-1890 років. Практикував в Англії, закінчив аспірантуру у Відні, після чого вирішив спеціалізуватися в галузі офтальмології.

Сім'я письменника

Луїза Хокінс з дітьми

Джин Леккі – друга дружина письменника, з якою у Дойля з'явилось ще троє дітей – Джин, Деніс і Адріан.

Дойл і Адріан

Дойл і Джин Леккі з дітьми

До речі, молодший син Дойля, Адріан став біографом свого батька, написавши твір «Справжній Конан Дойл».

Літературні успіхи

Письменник прагнув отримати визнання як автор серйозних історичних романів, тому приділяв чимало уваги написанню таких творів, як: «Білий загін», «Подвиги і пригоди бригадира Жерара», «Сер Найджел», «Мік Кларк», «Дядько Бернак», «Вигнанці». Писав також вірші та п'єси.

Однак, найбільш відомими творами Дойля є ті, що присвячені відомому лондонському сищику Шерлоку Холмсу та його другу, доктору Ватсону.

Письменник створив про нього цілий цикл творів:

- 1887 – «Етюд у багряних тонах»;
- 1890 – «Знак чотирьох»;
- 1892 – «Пригоди Шерлока Холмса»;
- 1893 – «Записки про Шерлока Холмса»;
- 1902 – «Собака Баскервілів»;
- 1904 – «Повернення Шерлока Холмса»;
- 1915 – «Долина жаху»;
- 1917 – «Його прощальний поклон»;
- 1927 – «Архів Шерлока Холмса».

*Пам'ятник Шерлоку Холмсу
в Единбурзі*

Цікаві факти

❖ Прототипом професійного детектива став Джозеф Белл, хірург і професор Единбурзького університету. Белл був настільки талановитим і спостережливим, що вигадав власний дедуктивний метод, який допомагав йому ставити правильний діагноз просто за зовнішнім виглядом пацієнта, керуючись дрібничками, на які інші не звертали уваги.

Джозеф Белл

*Шерлок Холмс і д-р Ватсон.
Малюнок Сідні Педжета*

❖ Читачі часто сприймали Шерлока Холмса не як літературного героя, а як справжнього детектива. Тому на його адресу, та й на адресу Дойля надсилалися листи з проханнями допомогти вирішити якісь проблеми чи загадки.

Ще ніколи літературні герої не були так матеріалізовані!

❖ Ще за життя письменника, почали з'являтися розповіді про інші пригоди улюбленого героя. Це були не просто пародії чи підробки, але й досить добре продумані за сюжетом і стилем твори, які майже не відрізнялися від оригіналу.

❖ Подейкують, що був час, коли Шерлок Холмс набрид своєму творцеві, який хотів займатися історичними романами. Дойл вирішив літературно вбити дотепного детектива. Але після його загибелі, Дойлю стали погрожувати і вимагати, щоб він воскресив улюбленого героя. Автор не посмів не послухатися волі читачів, тому продовжив описувати його численні пригоди.

Створений Дойлем образ Шерлока Холмса так само безсмертний, як Гуллівер Джонатана Свіфта, Робінзон Крузо Даніеля Дефо та Олівер Твіст Чарльза Діккенса ...

❖ У 1887 році, коли світ побачила перша історія про Шерлока Холмса, будинку за адресою 221В на Бейкер-стріт не існувало. Лише в 90-х роках на цьому місці з'явився всесвітньо відомий дім детектива. І хоча музею дозволили користуватись адресою 221В Baker Street, насправді, він знаходиться між будинками під номерами 237 і 241.

Музей Шерлока Холмса в Лондоні

❖ **Артур Конан Дойл був повною протилежністю своєму герою Шерлоку Холмсу. Письменник був окультистом і витрачав шалені гроші на дослідження паранормальних явищ. А Холмс не вірив у надприродне і завжди шукав логічне пояснення та мотиви злочинів. Завдяки своєму раціональному підходу детектив досягав шалених успіхів у розслідуваннях.**

Василь Ліванов

❖ **Пригоди Холмса донині є найбільш екранізованим літературним твором в історії людства. Кращим з Холмсів в світі одностайно визнаний Василь Ліванов. Російський актор був нагороджений орденом Британської імперії за «кращого сищика». Фотографія Василя Ліванова висить у будинку на Бейкер-стріт.**

❖ **Мисливське кепі, без якого важко уявити собі Шерлока Холмса, ні словом не згадується в жодній книзі Дойля. Це самодіяльність ілюстратора перших видань Сіднея Педжета.**

❖ **У жодному романі Дойля Холмс не говорить фразу «Елементарно, Ватсон». Вона з'явилася в першій звуковій екранізації.**

❖ Шерлок Холмс став почесним членом в Королівському товаристві хімії, а завдяки кінематографістам, обзавівся будинком в Лондоні і пам'ятником, численними фан-клубами. До Холмса такої честі удостоювалися лише лауреати Нобелівської премії.

❖ Найбільш численний офіційний фан-клуб **Sherlock Holmes Society** відкрився в 1934 році і з перервами функціонує донині.

❖ В оповіданнях про Шерлока Холмса Дойл описав багато методів криміналістики, що були ще невідомі поліції. Серед них – збір недопалків і сигаретного попелу, ідентифікація друкарських машинок, роздивляння в лупу слідів на місці події. Згодом поліцейські стали широко використовувати ці та інші методи Холмса.

*Шерлок Холмс і д-р Ватсон.
Малюнок Сідні Педжета*

Відомі вислови письменника:

- ❖ Відкиньте все неможливе, те що залишиться і буде відповіддю, якою б неймовірною вона не виявилась.
 - ❖ Ви дивитесь, але не помічаєте, а це велика різниця.
 - ❖ В основі найсерйозніших висновків часом лежать дрібниці.
- ❖ Емоції ворожі чистому мисленню.
 - ❖ Життя більш дивовижне, ніж все, що здатний створити людський розум.
 - ❖ Людина, яка читає все підряд, не може похвалитися глибиною своїх знань.
- ❖ Ми зважуємо ймовірності і обираємо найвірогіднішу. Це наукове використання уяви.
 - ❖ Не важливо, скільки ви зробили, головне – зуміти переконати людей, що ви зробили багато.
 - ❖ Немає нічого більш оманливого, ніж очевидний факт.
- ❖ Непомітно для себе людина починає підганяти факти під свою теорію замість того, щоб будувати теорію на фактах.
 - ❖ Робота – краща протиотрута від горя.
 - ❖ У запалі перемоги не відчуваєш всіх жахів війни. Тільки в лихоманці поразки усвідомлюєш їх до кінця.
- ❖ Чим безглуздішою здається вам якась деталь, тим більше уваги вона заслуговує. Ті обставини, які на перший погляд лише ускладнюють справу, найчастіше призводять вас до її розгадки.
 - ❖ Чиста совість – найкраще снодійне.
 - ❖ Я ніколи не роблю винятків. Винятки спростовують правило.

Вашій увазі пропонуються:

Doyle Arthur Conan. The Lost World. The Stories about Sherlock Holmes / Arthur Conan Doyle. – Москва : Айрис-пресс, 2005. – 211 p. – (Английский клуб. Домашнее чтение)

Doyle Arthur Conan. Stories = Рассказы : [кн. для чтения] / Arthur Conan Doyle ; адапт. текста и упражнения Ю. Б. Голицынский. – СПб. : КАРО, 2005. – 192 p. : ил. – (English reading with exercises) (English plays for school theatre)

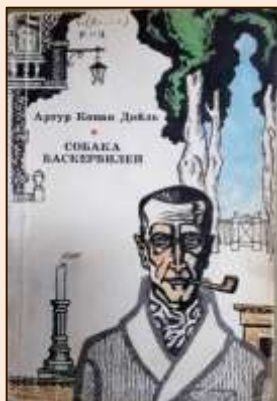
Дойл Артур Конан. Неизвестная Бейкер-стрит : сборник / А. К. Дойл ; сост. Г. Панченко ; пер. с англ. М. Маковецкая [и др.]. – Харьков ; Белгород : Клуб Семейного Досуга, 2009. – 384 с. – Пер. вид.: Unknown Baker Street / Arthur Conan Doyle

Дойл Артур Конан. Записки о Шерлоке Холмсе : пер. с англ. / А. К. Дойл ; вступ. ст. К. И. Чуковский. – Москва : Дет. лит., 1956. – 624 с. : ил. – (Библиотека приключений)

Дойл Артур Конан. Эюд в багровых тонах. Скандал в Богемии. Установление личности. Пять апельсиновых зернышек. Палец инженера. Постоянный пациент : повесть : рассказы / сост. Г. Бабкина ; худож. А. Катин. – Москва : Квант, 1991. – 208 с. : ил.

Дойл Артур Конан. Оповідання про Шерлока Холмса : пер. з англ. / А. К. Дойл. – Київ : Веселка, 1977. – 190 с. – (Бібліотечна серія)

Дойл Артур Конан. Собака Баскервильей. Рассказы : пер. с англ. / А. К. Дойл. – М. : Худож. лит., 1987. – 272 с.

Дойл Артур Конан. Топор с посеребренной рукоятью : [сборник] / А. К. Дойл ; пер. с англ.: М. Антонова, П. Гелева, Е. Толкачева. – Москва : Гелеос, 2007. – 384 с.

Дойл Артур Конан. Маракотова бездна : повесть : рассказы / А. К. Дойл. – Симферополь : Таврия, 1989. – 300 с.

Дойл Артур Конан. Перстень Тота [пер. с англ.] : сб. рассказов / А. К. Дойл ; худож. В. Попков. – Москва : Квадрат, 1992. – 371 с. – (Детектив. Приключения. Тайная мистика). – Загл. тит. л. : Артур Конан Дойл известный и неизвестный.

Дойл Артур Конан. Родни Стоун ; Рассказы : пер. с англ. / А. К. Дойл. – Москва : Правда, 1990. – 431 с. – (Мир приключений)

Дойл Артур Конан. Дама под вуалью : пер. с англ. / А. К. Дойл. – Москва : Политиздат, 1991. – 350 с.

Дойл Артур Конан. Незвіданий світ / А. К. Дойл, В. А. Обручев. Земля Санникова : роман : роман / В. А. Обручев. – Київ : Школа, 2004. – 428 с. – (Бібліотека пригод).

Дойл Артур Конан. Затерянный мир; Фантастические произведения / А. К. Дойл. – Москва : Правда, 1986. – 512 с. : ил. – (Мир приключений)

Дойл Артур Конан. Избранное : в 4 т. : пер. с англ. / А. К. Дойл. – Киев : Зодіак-Еко. – ISBN 5-7707-4288-7.

Т. 2. – 1993. – 512 с. – (Гении детективной литературы).

Використана література:

- ❖ Артур Конан Дойл [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://bit.ly/2y7KDUF>. – Назва з екрана.– Дата перегляду: 11.05.19
- ❖ Артур Конан Дойл [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bit.ly/2JFuO7K>. – Назва з екрана.– Дата перегляду: 11.05.19
- ❖ Коваль Ганна Музей Шерлока Холмса в Лондоні – розкриті таємниці легендарного детектива [Електронний ресурс] / Г. Коваль.– Режим доступу : <https://bit.ly/2HmdpPR>. – Назва з екрана.– Дата перегляду: 12.05.19
- ❖ Музей Шерлока Холмса [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу : <https://bit.ly/2VB0oKW>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 11.05.19
- ❖ Цитати и афоризмы [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bit.ly/2VE2Ctf>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 11.05.19
- ❖ Lipuma Lauren Sir Arthur Conan Doyle: Writer and ophthalmologist [Електронний ресурс] / Lauren Lipuma // EyeWorld.– Режим доступу : <https://bit.ly/2WMmTsP>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 12.05.19
- ❖ 25 захоплюючих фактів про Шерлока Холмса (до 125-річчя знаменитого бестселера) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bit.ly/2HlzVsf>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 13.05.19